

communication between Ukraine and EU countries are considered. Attention is paid to infrastructure objects as participants in the implementation of multimodal connections.

It is characterized by multimodal transportation as one of the ways to organize the delivery of passengers and goods «door to door» to the destination in a much shorter time on the road. They are one of the most promising ways to develop transportation, which allows you to deliver passengers and goods with optimal use of the opportunities involved in the scheme of transport.

The essence and necessity of development of transport hubs on the territory of Ukraine as points of cargo handling and storage are revealed. Recommendations for improving the functioning of the multimodal scheme in cross-border communication are given, priorities in foreign economic cooperation are identified.

The purpose of the article is to prove the feasibility of introducing mixed multimodal transportation in cross-border traffic between Ukraine and EU countries on the main formation of the transport and logistics hub (HUB) in the Transcarpathian region.

Conclusions. The result of the study is to prove the need to optimize the operation of passenger and freight rail transport in the western region on the basis of the formation of transport and logistics hub at the station Mukachevo. Improved approaches to providing transport services using the latest digital technologies are proposed.

Keywords: *multimodal transportation, Hubs, passenger transportation, international transportation, rail transport, tourist transportation, freight transportation.*

УДК 114:[656.2:338.48]

DOI: 10.31733/2078-3566-2021-3-325-331

Вячеслав ЗАДОЯ[©]

кандидат економічних наук, доцент
(Дніпровський національний університет
залізничного транспорту ім. акад. В. Лазаряна)

ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ТУРИСТИЧНОЇ ГАЛУЗІ В УМОВАХ СВІТОВОЇ ПАНДЕМІЇ

Автор зазначає, що в умовах світової пандемії глобальні обмеження мобільності призвели до глибокої кризи міжнародного та внутрішнього туризму. Постраждали пов'язані з туризмом сектори економіки – транспорт, готельний, ресторанний бізнес, сфера обслуговування тощо. Уряди країн намагаються знайти шляхи компенсації втрат доходів, які необхідні для фінансування державних послуг, зокрема в соціальній сфері та захисті навколишнього середовища, а також ужити заходів щодо дотримання термінів погашення боргових зобов'язань. Прогнозування подальшого розвитку туризму в умовах пандемії є одним із важливих завдань маркетологів та аналітиків усього світу.

Світова пандемія вплинула на весь туристичний бізнес – роботу операторів, авіакомпаній, мереж готелів, цифрові платформи бронювання, рекламу у ЗМІ, унаслідок чого можна впевнено прогнозувати глобальне скорочення туристичного бізнесу в майбутньому.

Ключові слова: *туристичний бізнес, міжнародний туризм, стратегія планування, світова пандемія.*

Постановка проблеми. Світ неодноразово зазнавав різноманітних глобальних карантинних заходів унаслідок масових захворювань населення, але ситуація, що склалася на сучасному етапі, не схожа на ті, з якими людство вже стикалося.

Туристичний бізнес є однією з галузей економіки, що залежить від різноманітних санітарних обмежень. Природа туризму така, що він одночасно є і розповсюджувачем хвороби, і відчуває її вплив на всіх етапах свого виробничого циклу. Зрозуміло, що карантин, глобальні обмеження мобільності та ізоляція регіонів призвели до глибокої кризи міжнародного та внутрішнього туризму.

Крім того, постраждали пов'язані з туризмом сектори економіки – транспорт, готельний, ресторанний бізнес, сфера обслуговування та ін. Уряди країн намагаються

© В. Задоя, 2021

ORCID iD: <https://orcid.org/0000-0001-9408-4978>

kafedraem@ukr.net

знайти шляхи компенсації втрат доходів, які необхідні для фінансування державних послуг, зокрема в соціальній сфері та захисті навколишнього середовища, а також ужити заходів щодо дотримання термінів погашення боргових зобов'язань.

Прогнозування подальшого розвитку туризму в умовах пандемії є одним із важливих завдань маркетологів та аналітиків усього світу.

Аналіз публікацій, в яких започатковано вирішення цієї проблеми. Дослідженню основних тенденцій, проблем і перспектив розвитку світової туристичної галузі, як важливої частини національних економік країн світу присвячено чимало робіт, як вітчизняних так і закордонних науковців, таких, як: В. Мацука, О. Покатаєва, А. Виноградська, Н. Моїсєєва, Ю. Палеха, В. Кузнєцов, Т. Ткаченко, Н. Нечаюк, Л. Воротін, М. Кабушкін, В. Кифяк, Н. Корж, Н. Щербакова та ін.

Також низка науковців-економістів в різні періоди досліджували проблематику розвитку системи управління туристичним бізнесом та формування ефективного механізму управління галуззю туристичних послуг на макро та мікро рівнях: Т. Чаркіна, Л. Марценюк, І. Андренко, М. Барна, І. Логунцова, М. Романенко, А. Тараненко [1–4].

Але потрібно відзначити, що проблема функціонування туристичного бізнесу в умовах тотального обмеження, спричиненого пандемією коронавірусу, та наступне повернення до нормального стану функціонування після закінчення періоду карантину потребують подальшого вивчення.

Метою дослідження є аналіз ситуації та дослідження прогнозу змін у сфері туристичних послуг під час та після завершення пандемії, спричиненою коронавірусом, також огляд можливих практичних шляхів мінімізації рівня негативного впливу пандемії на економіку туристичної галузі.

Виклад основного матеріалу. Пандемія, спричинена поширенням коронавірусної інфекції COVID-19, і пов'язані з нею обмежувальні заходи завдали нищівного удару не тільки туристичній галузі, а у взагалі глобальному економічному просторі.

Швидке розповсюдження вірусу та високий ступінь захворюваності населення не дали змоги підготувати економіку країн, розробити низку «запобіжників» стрімкого падіння темпів її розвитку. За публікацією Всесвітньої туристичної організації (UNWTO), за перші вісім місяців 2020 р. порівняно з аналогічним періодом 2019 р. прибуток від міжнародного туризму знизився на 730 млрд доларів США, що увосьмеро перевищує показник часів економічної кризи 2009 року. Також зазначено, що щорічний туристичний потік за перші 8 місяців знизився на 70 %, або на 700 млн туристів порівняно з 2019 роком [5].

Порівняно з аналогічним періодом 2019 року протягом січня–вересня 2020 року зменшення кількості туристів за регіонами таке: Азіатсько-Тихоокеанський регіон – 79 %; Африка та Близький Схід – по 69 %; Європа – 68 %; Американський регіон – 65 % [5].

Зважаючи на той факт, що туристична галузь, особливо міжнародний туризм, завжди виступала однією із рушійних сил як міжнародної, так і регіональної економіки, впливаючи на життєві показники кожного члена суспільства, стабілізація туристичної системи набуває стратегічного значення.

Науковці Дніпровського національного університету залізничного транспорту імені академіка В. Лазаряна вважають, що туризм узагалі є засобом розширення життєвого простору людини та впливає не тільки на життєві функції кожного громадянина, але й на рівень життя країни в цілому. Вони пропонують розглядати розвиток залізничного туризму як інноваційний проєкт, що дозволить: розвинути туристичну інфраструктуру України, залучити до неї вітчизняних та закордонних туристів; поповнити державні й місцеві бюджети за рахунок туристів, які будуть залишатися в Україні, а не виїжджати в інші країни світу; створити нові робочі місця для населення та підвищити їх прожитковий рівень [6].

Також запропоновано шляхом розвитку внутрішнього туризму підвищити дохідність залізничних пасажирських перевезень компанії «Укрзалізниця», яка, своєю чергою, виступає однією із бюджетоутворювальних галузей країни. Обґрунтовано шляхи розвитку залізничного туризму як додаткового джерела доходів і визначено, які потрібно ініціювати зміни на законодавчому рівні в напрямі залучення вітчизняних та іноземних інвестицій [7].

Якщо проаналізувати статистику розвитку ринку туристичних послуг від середини минулого століття, то можна відстежити тенденції впливу на світову економіку (табл. 1).

Таблиця 1

**Міжнародні туристичні поїздки по регіонах світу в період 1950–2018 рр.
(узагальнено автором на основі джерел [8-9])**

<i>Регіон</i>	<i>1950</i>	<i>1990</i>	<i>2000</i>	<i>2018</i>
Туристичні поїздки по світу, млн, у тому числі у %	25,3	439,5	687,0	1401
Європа	66,3	60,4	57,1	51,0
Америка	29,6	21,1	18,6	15,0
Азіатсько-Тихоокеанський регіон	0,8	12,8	16,8	25,0
Африка	2,4	3,5	4,0	5,0
Ближній Схід	0,8	2,2	3,5	4,0

Спостерігається стрімке зростання туристичних поїздок протягом майже семи десятиріч років (табл. 1), спричинене багатьма факторами як технологічного характеру (розвиток швидкості, якості й доступності транспортної мережі, поява сучасних засобів комунікації), так і економічного (утворення лоукост-авіакомпаній, підвищення добробуту та купівельної спроможності населення, узагалі глобальна зміна способу життя людей).

Безпосередньо впливає на цей процес економічний розвиток густонаселених регіональних країн-лідерів – Індії, Китаю, ПАР, Аргентини, Бразилії, у яких стабілізувався прошарок населення, так званий «середній клас», що виступає основним суб'єктом туристичної системи.

Витрати туристів на сувеніри, розваги, спортивні й культурні заходи, харчування, проживання, ділові поїздки на конференції й форуми мають вагомий вплив на розвиток національної та регіональної економіки. Переміщення такої маси людей дозволяє забезпечити робочі місця, поповнити національні й місцеві бюджети, масово споживати вироблений продукт.

У деяких країнах, які не належать до індустріальних та й узагалі промисловість яких не є пріоритетним сектором розвитку економіки (країни Африки, Океанії, Близького Сходу), частка туризму у ВВП складала до 20 %. За даними ООН, туризм є третьою експортною галуззю світової економіки [10].

Китай – країна, яка перша зіткнулася з коронавірусною пандемією та її наслідками – економічним спадом, спричиненим, у тому числі, і значним зниженням послуг туристичної галузі. Поєднання факторів високого розвитку економіки країни та великої кількості населення викликало трикратне зростання кількості туристів із Китаю за останнє десятиріччя. Індустрія туризму у ВВП країни в останні роки складала до 11 % і щорічно зростала на 7 %.

Темпи росту числа туристів із Китаю різко збільшувалися як на внутрішньому просторі, так і в інші країни світу. У період із 2010 до 2020 року Китай посідав перше місце серед зростаючих ринків туризму, випереджаючи такі традиційно туристичні країни, як Німеччина та США. За статистикою, у 2018 році туристи з Китаю здійснили майже 150 млн поїздок, витративши при цьому більше ніж 277 млрд доларів, тобто 1850 доларів на людину за поїздку, що значно більше за витрати туристів з інших країн. Водночас туристи з Німеччини та Америки здійснили відповідно 108 та 93 млн подорожей [11].

Туристи з Китаю складають значну частину іноземних туристів для багатьох країн світу, особливо регіональних сусідів – Японії (майже 30 % турпоток), В'єтнаму (25 % турпоток) і Гонконгу. Також вони є важливою частиною загального турпоток Таїланду, Сінгапуру, Малайзії, Лаосу тощо, відіграють важливу роль для розвитку міжнародного туризму в інших країнах – Італії, Німеччині, Франції, Росії, Іспанії, США, Голландії, Канаді, Мексиці [12].

Відчутних втрат економіка Китаю зазнала в результаті різкого скорочення внутрішнього туризму. Протягом 2019 року в країні було закрито приблизно 70 тис. кінотеатрів, більшість авіакомпаній або припинили діяльність, або відміняли рейси, як внутрішні, так і міжнародні, усі туристичні заходи були призупинені.

Згідно з розрахунками Bloomberg (рис. 1), під час спалаху в Китаї атипової пневмонії SARS у 2002–2003 рр. у результаті коливачів світових фондових ринків міжнародна економіка втратила майже 40 млрд доларів. Пандемія, спричинена COVID-19, вже продовжується довше ніж криза 2003 року, і призвела до скорочення за перші 10

місяців 2020 році числа виїзних поїздок на 25 млн туристів з Китаю та до втрати майже 73 млрд доларів. При цьому світовий ВВП скоротився більше ніж на 3,5 % [13].

Аналітики Nomura знизили прогноз зростання ВВП Китаю на третій квартал 2021 року до 5,1% із 6,4%, на четвертий квартал — до 4,4% із 5,3%. Прогноз зростання економіки КНР на весь поточний рік погіршено до 8,2% з 8,9%.

Уряди різних країн світу шукають вихід із складної економічної ситуації. Згідно з прогнозами, очікується зниження ВВП у більшості держав на 4-7% за рік. Ризики, пов'язані з поширенням коронавірусу, негативно позначилися на вартості акцій та активів багатьох компаній.

У Китаї виробничий сектор сильно постраждав від коронавірусу. Активність виробництва рекордно знизилася рівня 40,3 (показник нижче 50 означає скорочення). Такий же негативний вплив пандемія справила на В'єтнам, Сінгапур та Південну Корею.

Страхи через поширення вірусу знизили прибутковість облігацій. Трежеріс у США вважаються надійними активами, яким інвестори віддають перевагу в період нестабільності та невизначеності. В Америці доходність від облігацій знизилася до 1% за 7 днів. Такого раніше не відбувалося. Прибутковість 10-річних цінних паперів сягнула рівня 0,3%.

Експерти вважають, що пандемія позбавить світову економіку 5 трильйонів доларів упродовж наступних років і часу на відновлення знадобиться чимало.

На всесвітньому економічному форумі 2020 року було відзначено, що в результаті пандемії COVID-19 у міжнародній туристичній індустрії найбільше постраждають, крім Китаю, й інші країни Азії, у яких загалом можуть скоротитися майже 50 млн робочих місць, пов'язаних із туристичною галуззю прямо чи опосередковано, а в секторі міжнародного туризму протягом 2020 року число поїздок може скоротитися на 58-78 відсотків, що призведе до скорочення обсягу доходів від туризму.

Унаслідок цього під загрозою опиняються понад 100 млн робочих місць, безпосередньо пов'язаних із туристичним бізнесом, причому більшість на мікро-, малих і середніх підприємствах (ММСП) із великим відсотком у складі персоналу жінок і молоді.

Початок третьої хвилі пандемії коронавірусу в країнах Європи, що традиційно приймають турпотоки (Італія, Греція, Португалія, Іспанія та ін.), викликає занепокоєння потенційних туристів, представників туристичної індустрії та бізнесу в цілому.

Слід відзначити, що країни, віднесені до традиційних туристичних напрямів із постійним відвідуванням, ризикують втратити до 90 % своїх потоків. Наприклад, в Ірландії, яка отримує від туристичної індустрії до 2 млрд євро національного доходу в рік, було скасовано ряд міжнародних спортивних змагань, представницькі музичні фестивалі (міжнародний фестиваль Святого Патрика в Дубліні), зазнає збитків готельний бізнес. У Північній Ірландії, яка економічно тісно пов'язана з цією країною, також серйозно страждає сфера туризму, адже 66 % турпотоку прибуває в країну з Ірландії [14].

У Греції додаткові обмеження призвели до закриття магазинів, підприємств сфери обслуговування, зупинення роботи транспорту. Дозволено працювати за певних умов тільки супермаркетам, аптекам, заправним станціям. Ці заходи спричинили затримку відкриття туристичного сезону.

Подібна ситуація склалася на Мальті, Кіпрі, у Чорногорії.

Спалах коронавірусу у 2020 р. в Росії призвів до втрати російською туристичною галуззю майже 100 млн доларів США. Через поширення інфекції Росія змінила пропускний режим на деяких кордонних переходах із Китаєм, у результаті туристичний потік зменшився, за даними Асоціації туроператорів Росії (АТОР), щонайменше на 45 тис. туристів [15].

У результаті прикордонних обмежень, які застосовують уряди європейських країн, додаткових втрат зазнають авіакомпанії на пасажирських перевезеннях. Так, Міжнародна асоціація повітряного транспорту (ІАТА) прогнозує в 2021 році загальні збитки авіакомпаній на рівні від 75 до 95 млрд доларів, що майже в 2 рази нижче попередньо наданих цією організацією прогнозних показників. ІАТА вказувала, що втрати авіакомпаній, спричинені коронакризою, у 2020 році склали майже 150 млрд доларів.

За позитивним сценарієм ІАТА, авіаперевезення пасажирів у цьому році складуть 38 % від рівня 2019 року, за негативним – будуть перебувати на рівні 33 % порівняно з 2019 роком (тобто навіть трохи нижче ніж у 2020 р.), а збитки авіакомпаній досягнуть 95 млрд доларів (рис. 2). Раніше ІАТА прогнозувала обсяг авіаперевезень на рівні 50,6 % порівняно з 2019 роком [16].

Готельно-ресторанний бізнес також потерпає від кризи внаслідок пандемії і змушений знаходити нові нестандартні рішення для подальшого розвитку та зменшення загальних витрат.

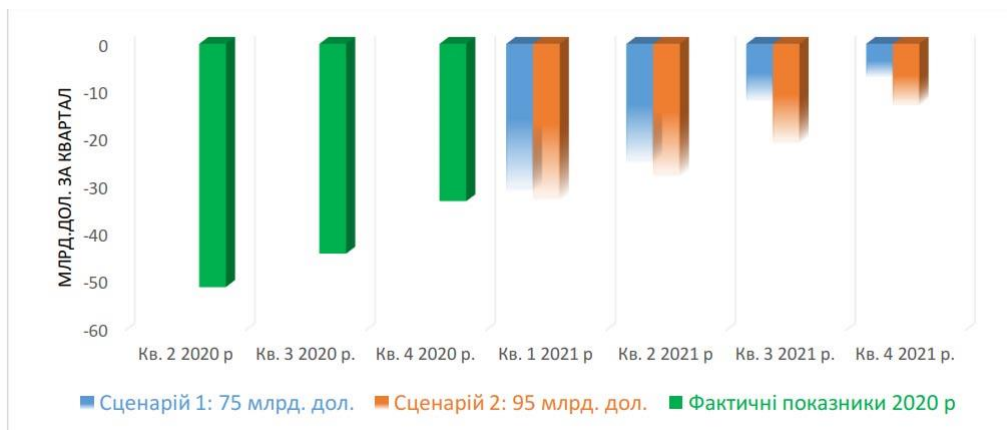

Рис. 2. Загальні збитки авіакомпаній у 2021 році за прогнозом Міжнародної асоціації повітряного транспорту (IATA), млрд дол. США (узагальнено автором на основі джерела [16])

Група готелів A-One Hotels Group у Таїланді застосовує нові форми надання послуг для залучення туристів, упроваджуючи спеціальний пакет за необхідності самоізоляції. Ці пакети для осіб, які перебувають на самоізоляції, передбачають повний пансіон протягом 14 днів. При цьому їжу в номери доставляють на візку консьєржі готелю, а посуд і постільну білизну відокремлюють для подальшої спеціальної обробки. Обслуга в спеціальних захисних костюмах проводить щоденне прибирання номерів та виконує інші господарські роботи для забезпечення проживання гостей готелю під час карантину.

Для всіх мешканців доступний медичний огляд, а за необхідності госпіталізації їх направляють у найближчі до готелю лікарні.

Приблизно такі самі послуги надають в інших міжнародних закладах готельно-ресторанного бізнесу – у Гонконгу, Сінгапурі, Малайзії. За потреби самоізолювання пропонують подібні туристичні пакети на три тижні, з можливістю онлайн-замовлення їжі. Є також пакети, у яких висувають вимоги до мешканців перевіряти температуру тіла два рази на день і негайно повідомляти про небезпечні симптоми. Причому такі пакети конкурентні за ціною та на 20 % дешевші від звичайних, а в деяких готельних мережах Сінгапуру вартість проживання на 50 % менша від звичайної [17].

Висновки. Загалом можна зробити висновки, що епідемія впливає на всі сфери діяльності – соціальну, спортивну, релігійну, культурну та ін., а значить, виступає основним руйнівником національної індустрії туризму. Світова пандемія вплинула на весь туристичний бізнес – роботу операторів, авіакомпаній, готелів, цифрові платформи бронювання, рекламу у ЗМІ. А якщо врахувати додаткові негативні фактори – спад регіональних економік, зростання цін на забезпечення трансферів та загальну «демонізацію» всього процесу туристичних подорожей, то можна впевнено прогнозувати глобальне скорочення туристичного бізнесу в майбутньому.

Список використаних джерел

1. Організація хабів як один із елементів розвитку туризму. Туризм як стратегічний напрям розвитку залізничного підприємства: монографія / О. М. Гненний, Л. В. Марценюк, Т. Ю. Чаркіна, О. В. Орловська, В. М. Проценко ; за заг. ред. Л. В. Марценюк. Дніпро : Журфонд, 2020. 188 с.
2. Логунцова, И.В. Индустрия туризма в условиях пандемии коронавируса: вызовы и перспективы. Государственное управление: Электронный вестник. 2020. Выпуск № 80. С.49-65.
3. Романенко, М. ZOOM чи туристичний бум: чи збільшиться внутрішній туризм після карантину. URL : <https://hromadske.ua/posts/zoom-chi-turistichnij-bum-chizbilshitsya-vnutrishnij-turizm-pislya-karantinu>.
4. Тараненко, А. Карантин вихідного дня та його вплив на сферу туризму. URL : <https://nv.ua/ukr/biz/experts/karantinvihidnogo-dnya-vbivaye-turizm-chi-ye-kompromis-noviniukrajini-50124177.html>.

5. Світовий туристичний барометр і статистичний додаток ЮНВТО, жовтень 2020 року. URL: <https://www.e-unwto.org/doi/abs/10.18111/wtobarometereng.2020.18.1.6>.
6. Martseniuk L., Charkina T.. Туризм як засіб розширення життєвого простору людини. *Anthropological measurements of philosophical research*. 2017. № 11. С. 63-70. URL : <http://ampr.diiit.edu.ua/article/view/105479/100640>.
7. Bobyl V., Charkina T., Martseniuk L., Matusevich O., Kersys A. Rail passenger Hubs. Transport means 2019. Sustainability: research and solution. Proceeding of the 23rd International scientific conference. October 02-04, 2019. Palanga, Lithuania. P. 999-1003.
8. RTE (2020) How the coronavirus may hit the tourism industry. URL : <http://www.rte.ie/brainstorm/2020/0303/1119857-coronavirus-tourism-ireland>.
9. Офіційний сайт Всесвітньої туристської організації (UNWTO). URL : <https://www.unwto.org>.
10. World Tourism Organization (UNWTO), *World Tourism Barometer*, vol. 18, No. 4, June 2020, Madrid, URL : <https://doi.org/10.18111/wtobarometereng>.
11. WT/TPR/S/402. Macao, China URL : https://www.wto.org/english/tratop_e/ tpr_e/ s402_sum_e.pdf.
12. Ayittei, F., Ayittei, M., Chiwero, N., Kamasah, J. & Dzuvoor, C. (2020) Economic impacts of Wuhan 2019-nCoV ON China and the world, *Journal of Medical Virology*, 92: 473-75.
13. Bloomberg Economics (2020) Charting the Global Economic Impact of the Coronavirus, URL : <https://www.bloomberg.com/graphics/2020-global-economic-impact-of-wuhan-novel-coronavirus/> March 18, 2020.
14. World Economic Forum (2020) This is how coronavirus could affect the travel and tourism industry. URL : <https://www.weforum.org/agenda/2020/03/world-travel-coronavirus-covid19-jobs-pandemic-tourism-aviation>.
15. BBC News (2020) Virus 'could cost millions of tourism jobs. URL : <https://www.bbc.com/news/business-51852505>.
16. Statista (2020) Key figures on the impact of coronavirus (COVID-19) on Russian inbound tourism from China in 2020, URL: <https://www.statista.com/statistics/1092398/russia-tourism-sector-losses-from-novelcoronavirus-2019ncov/>.
17. IATA Annual Review 2020. URL : <https://www.iata.org/en/pressroom/pr/2021-24-02-01>.

Надійшла до редакції 09.09.2021

References

1. Charkina T. Yu. (2020) Orhanizatsiya khabiv yak odyn iz elementiv rozvytku turyzmu. Turyzm yak stra-tehichnyy napryam rozvytku zaliznychnoho pidpryemstva [Organization of hubs as one of the elements of tourism development. Tourism as a strategic direction of development of a railway enterprise]: monohrafiya / O. M. Hnennyi, L. V. Martsenyuk, T. Yu. Charkina, O. V. Orlov's'ka, V. M. Protsenko ; za zah. red. L. V. Martsenyuk. Dnipro : Zhurfond, 188 p. [in Ukr.].
2. Lohuntsova I. V. (2020) Industriya turizma v usloviyakh pandemii koronavirusa: vyzovy i perspektivy [The tourism industry in the context of the coronavirus pandemic: challenges and prospects]. *Gosudarstvennoye upravleniye: Elektronnyy vestnik*. Issue no 80, pp. 49-65 [in Russ.].
3. Romanenko M. ZOOM chy turystychnyy bum: chy zbil'shyt'sya vnutrishniy turyzm pislya karantynu [ZOOM or the tourist boom: will domestic tourism increase after quarantine]. URL : <https://hromadske.ua/posts/zoom-chi-turistichnij-bum-chizbilshitsya-vnutrishnij-turyzm-pislya-karantynu> [in Ukr.].
4. Taranenko, A. Karantyn vykhidnoho dnya ta yoho vplyv na sferu turyzmu [Weekend quarantine and its impact on tourism]. URL : <https://nv.ua/ukr/biz/experts/karantinvihidnogo-dnya-vbivaye-turyzm-chi-ye-kompromis-noviniukrajini-50124177.html> [in Ukr.].
5. Svitovyy turystychnyy barometr i statystychnyy dodatok YuNVTO, zhovten' 2020 roku [UNWTO World Tourism Barometer and Statistical Annex, October 2020]. URL: <https://www.e-unwto.org/doi/abs/10.18111/wtobarometereng.2020.18.1.6> [in Ukr.].
6. Martseniuk, L., Charkina, T. (2017) Turyzm yak zasib rozshyrennya zhyttyevoho prostoru lyudyny. *Anthropological measurements of philosophical research*, no 11, pp. 63-70. URL : <http://ampr.diiit.edu.ua/article/view/105479/100640> [in Ukr.].
7. Bobyl V., Charkina T., Martseniuk L., Matusevich O., Kersys A. (2019) Rail passenger Hubs. Transport means 2019. Sustainability: research and solution. Proceeding of the 23rd International scientific conference. October 02-04, Palanga, Lithuania, pp. 999-1003.
8. RTE (2020) How the coronavirus may hit the tourism industry. URL : <http://www.rte.ie/brainstorm/2020/0303/1119857-coronavirus-tourism-ireland>.
9. Ofitsiyyny sayt Vsesvitn'oyi turyst-s'koyi orhanizatsiyi (UNWTO). URL : <https://www.unwto.org> [in Ukr.].
10. World Tourism Organization (UNWTO), *World Tourism Barometer*, vol. 18, No. 4, June 2020, Madrid, URL: <https://doi.org/10.18111/wtobarometereng>.
11. WT/TPR/S/402. Macao, China URL: https://www.wto.org/english/tratop_e/ tpr_e/ s402_sum_e.pdf.
12. Ayittei, F., Ayittei, M., Chiwero, N., Kamasah, J. & Dzuvoor, C. (2020) Economic impacts of

Wuhan 2019-nCoV ON China and the world, *Journal of Medical Virology*, 92: 473-75.

13. Bloomberg Economics (2020) Charting the Global Economic Impact of the Coronavirus, URL : <https://www.bloomberg.com/graphics/2020-global-economic-impact-of-wuhan-novel-coronavirus/> March 18, 2020.

14. World Economic Forum (2020) This is how coronavirus could affect the travel and tourism industry. URL : <https://www.weforum.org/agenda/2020/03/world-travel-coronavirus-covid19-jobs-pandemic-tourism-aviation>.

15. BBC News (2020) Virus 'could cost millions of tourism jobs. URL : <https://www.bbc.com/news/business-51852505>.

16. Statista (2020) Key figures on the impact of coronavirus (COVID-19) on Russian inbound tourism from China in 2020, URL: <https://www.statista.com/statistics/1092398/russia-tourism-sector-losses-from-novelcoronavirus-2019ncov/>.

17. IATA Annual Review 2020. URL: <https://www.iata.org/en/pressroom/pr/2021-24-02-01>.

ABSTRACT

Viacheslav Zadoia. Problems and prospects for the development of the tourism industry in a global pandemic. The author notes that in a global pandemic, global mobility restrictions have led to a deep crisis in international and domestic tourism. Other sectors of the economy related to tourism, such as transport, hotels, restaurants, services, etc., were also affected. Given that the tourism industry is an important component for the formation of the state budget of many countries, and for some countries - the main budget-generating industry, it is clear how important it is to find mechanisms to minimize losses caused by quarantine restrictions on mobility.

Governments are trying to find ways to compensate for the loss of revenue caused by the slowdown in tourism growth, which is needed to finance public services, including in the social sphere, environmental protection, agriculture and the financial sector, and to take measures to meet debt maturities, both in the public and in the private segment. Forecasting and identifying trends for the further development of the tourism business and related sectors of the economy in a pandemic is one of the important tasks of analysts, economists, and logisticians from around the world.

The measures currently proposed are aimed at reducing the rate of the global pandemic - mass vaccination of the population, regional and local lockdowns, self-isolation of tourists and various migrants, all this does not work in favor of improving the rate of tourist travel. Thus, it can be stated that the global pandemic has affected the entire tourism business - the work of operators, airlines, hotel chains, digital booking platforms, advertising in the media, so we can confidently predict a global contraction of the tourism industry for at least the next five years.

Keywords: *tourism business, international tourism, planning strategy, global pandemic.*

УДК 343.73

DOI: 10.31733/2078-3566-2021-3-331-339

Ельвіра СИДОРОВА[©]
кандидат юридичних наук
(Дніпропетровський державний
університет внутрішніх справ)

ХАРАКТЕРИСТИКА ОРГАНІВ ПУБЛІЧНОЇ ВЛАДИ ЯК СУБ'ЄКТІВ ПОДАТКОВИХ ПРАВОВІДНОСИН В УКРАЇНІ

У статті розкрито особливості характеристики органів публічної влади як суб'єктів податкових правовідносин в Україні. Наголошено, що правосуб'єктність як правова природа зумовлює елементний склад податкової правосуб'єктності держави та обов'язково налічує три елементи – її правоздатність, дієздатність і деліктоздатність. Остання є необхідним складником податкової правосуб'єктності держави. Платники податки також мають право вимагати від держави певної поведінки і звертатися до уповноважених органів (Європейського суду з прав людини) з вимогами про застосування до держави заходів податкової відповідальності разом із правопоновленням своїх основоположних прав та законних інтересів, гарантованих Конвенцією про захист прав людини і основоположних свобод.

© Е. Сидорова, 2021

ORCID iD: <https://orcid.org/0000-0002-1761-1583>

anzelasidorova@ukr.net